Élenjáró alegység

Jakab Tibor határőr százados őrsén eredményes esztendőt hagy maga után a személyi állomány. Az őrs beosztottjai példásan helytálltak a járőrposztokon, a lőgyakorlatokon és példás a fegyelem. Valamennyi raj jól teljesítette a versenymozgalom követelményeit s az alegység elnyerte az élenjáró címet. Az egyéni versenyben pedig többen a Határőrség kiváló katonája, vagy az egység élenjáró katonája címet nyerték el. Bucséter István határőr zászlós — az őrs pártalapszervezetének titkára — szakmai és pártmunkájának példás elvégzésén kívül határsértő elfogásával is gazdagította az őrs eredményét.

● **Bucséter István határőr zászlós az őrs pártalapszervezetének titkára.**

— Szolgálatban voltam — emlékezett a titkár — és Policsek Béla helyi lakos futott hozzám... Jöjjenek gyorsan, zászlós elvtárs! — sürgetett bennünket. — egy magas fekete férfit láttam a határban. Köszöntem neki, nem fogadta. A hátizsákjából olyan munkásruhaféle lóg ki. Gyanús külsejű, idegesnek látszó fiatalember, s talán nem is magyar állampolgár. Pap Péter határőr gépkocsivezetővel, Rummel Tibor és Straub László határőrökkel a helyszínre mentünk és Policsek Béla is velünk tartott. Üldözőcsoportunk a határsértő valószínű tartózkodási helyének irányában haladt. A gyümölcsösben és egy kis erdőn keresztül üldöztük az idegent. Negyven perc múlva fülön csíptük, s amikor kérdéseket intéztem hozzá, kiderült, hogy a menekülő valóban idegen állampolgár. Kétezer koronát nyújtott felém, hogy nekem adja, csak engedjem el. A tolmács segítségével megtudtuk, hogy Strapec Pavel az illető, s tiltott határátlépéset akart elkövetni.

Varga István határőr szintén megakadályozta egy fiatalember tiltott határátlépését. Azon a napon 20 óráig teljesített szolgálatot. Alighogy átvette a szakaszát, észrevett egy férfit, aki az országúton a határ felé haladt. Bizonyos ideig szemmel kísérte, majd a tanultak szerint folytatta az eljárást. Az elfogott határsértő harmadik alkalommal kísérelte meg a tiltott határátlépést.

Vereska Pál határőr, kétszer nyerte el az élenjáró címet, 12 órakor vette át az őrzendő határszakaszt. A polgári életben földmérő volt, s katonaéknál is a határban érzi legjobban magát. Különösen ha a munkájának eredménye is van. Azon a napon is így történt. Huzamosabb időn át figyelt egy stoppozó fiatalembert. S amikor beszélni kezdett vele, megtudta, hogy csavargóval áll szemben. Intézkedett, s nemsokára megtudhatta: határsértőt fogott el.

Sándor Gyula határőr egy „csölakót" kerített kézre. A büntetett előéletű férfi összeveszett a szüleivel, napokon át a határ menti városban „csövezett", s úgy vélte, disszidálással „rendezi" majd a családi gondjait. Az éber határőr azonban meghiúsította tervét. Balogh Mihály határőr, az egység élenjáró katonája egy, Olaszországba igyekvő román állampolgárt fogott el...

Jakab határőr százados őrsén a KISZ-szervezet is eredményesen segíti a határőrizeti munkát. Kisteleki Zoltán határőr, kiváló és élenjáró katona, egy éve irányítja az alapszervezet munkáját. Bátran kezdeményező, példamutató és szókimondó, a közösség érdekeiért harcoló titkár — a többi vezetőségi taggal együtt —, aktív segítője a hivatásos állománynak, s népszerű a személyi állomány körében is. Az őrsnek tehát — a követelményekhez viszonyítva — sikerült magasabb szinten végrehajtani a párthatározatokat és az elöljárók parancsait.

Gazsó Béla

Kétszáz fiatal egyéni vállalása

A KISZ Központi Bizottságának áprilisi határozatát már minden KISZ-alapszervezetben megismerték a fiatalok, s ennek alapján készítették el az akcióprogramokat.

A Fémmunkás Vállalat kecskeméti gyára három KISZ-alapszervezetében kétszáz fiatal dolgozik. Először a KISZ-csúcsvezetőség tanulmányozta az ifjúsági szövetség időszerű feladatairól szóló határozatot, majd ezt követően kibővített vezetőségi ülésen tárgyalták meg az irányelveket. A határozatból egy kivonatot készítettek, s ezt minden KISZ-eshez eljuttatták. A nyár végéig tehát minden ifjúkommunista megismerte és megértette a határozat lényegét.

Mint azt *Varga László*, a Fémmunkás Vállalat kecskeméti gyárának KISZ-csúcstitkára mondta, az alapszervezetek akcióprogramjaikat az egyéni feladatvállalások alapján készítették el. A KISZ-esek feladatát meghatározó programokból kiderül, hogy az ifjúmunkások vállalásai elsősorban a gyár termelésének segítését, a terv teljesítését, a határidők pontos betartását célozzák. A szocialista brigádokban dolgozó KISZ-esek munkájuk jobb megszervezésével a termelés hatékonyságának növelésére, az önköltség csökkentésére, a minőség javítására törekednek.

Védnökséget vállaltak az Uszty Ilim-i gyárkombinátnak készülő csarnokszerkezetek határidőben történő szállítására. Emellett a Borsodi Vegyi Kombináttal is védnökségvállalási szerződést kötöttek. Eszerint a több millió forint értékű csarnokszerkezeteket a megállapodott határidőben elküldik a kombinátnak.

A termelő munka mellett a fiatalok rendszeresen fejlesztik szakmai, politikai ismereteiket. Sokan középiskolába, gimnáziumba, marxista esti középiskolába, egyetemre, a KISZ téli politikai oktatására járnak. A politikai oktatást két formában szervezték meg: marxista vitakört és aktuális kérdésekkel foglalkozó előadásokat tartanak. Több mint harminc fiatal KISZ-es a pártszervezet tagja. Ők a pártoktatáson vesznek részt.

A párt közelgő XI. kongresszusa tiszteletére a gyári KISZ-esek sok társadalmi munkát végeznek. A Kecskeméti Óvónőképző Intézet óvodájának mintegy 50 ezer forint értékű játékokat készítettek. A kunfehértói úttörőtábor felszereléseinek egy részét is ők adták. A gyógypedagógiai iskolát könyvállványokkal, az MHSZ-t díszes címerrel ajándékozták meg. A gyár területén parkosítottak, kerítést készítettek.

A KISZ-klubban is mozgalmas az élet. Heti három alkalommal, kedden, csütörtökön és szombaton vetélkedőket, TIT-előadásokat, táncesteket rendeznek.

T. L.

Bonyodalom tízezer szívószál körül

Furcsa bírósági ügy zajlik a Középmagyarországi Tejipari Vállalat és az uszódi általános iskola között. A válalat ötszáz forintot követel az iskolán azon a címen, hogy tízezer darab szívószálat küldött a tanintézetnek, de az nem fizette meg az ellenértéket, az ötszáz forintot. A témában eddig kilenc akta született, vagyis kisebbfajta dossziét töltenek meg az iratok, amelyekből sok minden kiderül, csak az nem, hogy az ügynek vége volna. Mert vége még nincs...

Az ügy lényege a következő: Az uszódi általános iskola az 1973 74-es tanévre is szerződést kötött a tejipari vállalat kalocsai üzemével iskolatej-szállításra. A tejet a gyerekek megitták, az iskola pedig a számlákat folyamatosan kiegyenlítette. Meglepődött a tantestület, amikor kiderült, hogy a vállalat központja, a Középmagyarországi Tejipari Vállalat 1974. június 27-én a megyei bíróság útján fizetési meghagyást küldött az iskolának, amelyben 10 ezer szívószál ellenértékének a megfizetésére szólította fel az intézetet. Ugyanakkor hivatkozott a vállalat arra is, hogy háromszori levélbeni felszólítás ellenére nem egyenlítette ki az iskola a szívószálak árát.

Az igazság az, hogy az iskola nem kapott egyetlen szívószálat sem, s ezt a tényt minden felszólító levél után telefonon közölte is a vállalat kalocsai üzemével, kérve, hogy szóljanak a központjuknak, ahol bizonyára valami félreértésről van szó.

Úgy látszik azonban, hogy a fizetési meghagyást már nem akarták, vagy nem tudták visszavonni, mert megindult a bírósági eljárás. A meghagyással együtt felszólítást kapott az iskola, hogy nyújtson be írásos ellentmondást. Sajnos, az iskola elmulasztotta a nyolcnapos határidőt — az egész tantestület és a gyerekek országjáró kiránduláson voltak — s csak megkésve küldte el kifogását, egyben írt az igazgató a kalocsai üzemnek is, kérve, hogy nyilatkozzanak, miszerint nem szállítottak szívószálakat Uszódra. Mivel azonban a nyolc nap lejárt, s bírósághoz ellentmondás és nyilatkozat nem érkezett, ott meghozták a döntést: fizessen az iskola. A döntés ellen fellebbezést nyújtott be az iskola, s az ügy most már a Legfelsőbb Bírósághoz került.

Közben viszont nyilatkozott a tejipar: „A szívószálak ügyében üzemünkhöz intézett szíves levelében foglaltakra közöljük, hogy a kérdéssel kapcsolatban üzemünk még 1974. május 4-én kérte a központ számlázási osztályát, hogy az uszódi általános iskolát — miután a kérdéses szívószálak visszáruzás alapján raktárunkba befutottak — mentesítse a szívószálak árának megtérítése alól..." — írták a tejipartól, az iskolának.

Ezt a nyilatkozatot, továbbá a megyei bíróság döntése elleni fellebbezést az iskola igazgatója elküldte a Legfelsőbb Bíróságnak. Ugyanakkor, már október 13-án levél jött a tejipari vállalat budapesti központjától Uszódra, hogy a szívószálakkal kapcsolatos ügy „...az iskolával szembeni jóhiszemű tévedések sorozatán alapszik"... Most azt hihetne az ember, hogy befejeződött minden, lezárható az akta. Csakhogy, október 19-én az iskola igazgatója értesítést kapott a Legfelsőbb Bíróságtól, hogy a beadvány hiányos — mármint a fellebbezés — és a nyilatkozatot is három példányban küldje meg. Az igazgató megküldte, pótolta a hiányt is, egyben levelet írt a Középmagyarországi Tejipari Vállalatnak, amelyben kérte, hogy intézkedjenek már, hiszen elismerték a jóhiszemű tévedést és minek ide bíróság. Válasz azóta sem érkezett.

Még nincs vége. Október 24-én a megyei bíróság is felszólította a tejipari vállalatot, hogy nyilatkozzon: behajtsák-e az iskolán az ötszáz forintot, vagy ne? A tejipar ez ügyben még nem nyilatkozott, noha tudják, hogy nem szállítottak egyetlen szívószálat sem Uszódra. Viszont a nem létező ötszáz forintot már-már az egész ország keresi. Kedves tejipar, tessék már nyilatkozni...

Benke Ferenc

KÉPERNYŐ

Rózsaszínű karácsony

A zsebkendős műsorok kerültek többségbe a háromnapos karácsonyi műsoráradatban. Az érzelmes, szívhez szóló, megindító, szentimentális, elszomorító történeteket sorolom ide. Láttukra a nézők kisebb-nagyobb csoportja törölgeti a szemét, előhuzigálja a gondosan öszehajtogatott vászondarabot s gyanúsan csillogó szemmel figyeli tovább a képernyőt.

Furcsamód megkönnyítik az embert az ilyen könnycseppek. Azért rebben meg a szívünk, mert olyan — valószínűtlenül — jók az emberek, a világért se bántanák a gyengébbet. Mások érdekében zokszó nélkül áldozzák boldogságukat, feledik egyéni érdekeiket, vágyaikat. A sors persze mindig igazságot szolgáltat, az érdem megtalálja jutalmát, szív szívre talál...

Az efféle mű értéke attól függ, hogy ki keveri a receptet? Courts-Mahler, Sommerset Maugham, Gárdonyi, vagy éppen Ray Austin? Az angol rendező szerdán vetített *„Schirley, a riporter"* epizódja is megnyugtatóan végződött. A kétbalkezes férj lemond a hőn áhított műszaki diplomáról a munkáját önzetlenül segítő felesége javára.

A rosszemlékű Cilike-könyveket idéző *„Intőkönyvem története"* című úgynevezett tévéfilmbe alig tudták belegyömöszölni a nemes mondandót. Hála a segédpilótának, pilótaéknál kivirágzott a családi béke, mindenki szeret mindenkit. Eddig Melinda kapta az intőket, most ő küld fényképet világjáró imádottjának. Az új papa, a derék Dallos Sándor megnyugodva indulhat a mesés Bagdadba és mi is megtudjuk, hogy miért változott meg hirtelen a kislány! Ki kíván többet a szeretet és a béke ünnepén?

Nemesebb eszközökkel hatotta meg ifjú és idősebb nézőit *„A nagyon szomorú királylány"* című csehszlovák játékfilm. Megértést kért Félix László rendező *„Ida regénye"* számára. Megkapja. Ó, de szép ruhákban szerénykedett Ida, ó, milyen feddhetetlen lovag Balogh Csaba, ó, de szereti a gyengébb nemet Péter úr, ó, de jó ember mindenki. Az élettel oly sokat küszködő Gárdonyi talán keserűségében álmodott ilyen rózsaszín világot. Annyira szép minden, hogy igaz sem lehet. Ó Ida végül is a házasság boldog révébe jutott, de ettől Gárdonyi Géza harmatgyenge regénye a rendező és a közreműködők igyekezete ellenére nem lett jobb.

Másodszor láttam, másodszor dicsérem lelkesen a *„Keménykalap és krumpliorr"* című bűbájos, megható gyerektörténetet. Költészet és kaland, tréfa és izgalom vegyül a kedves történetben. A Csukás István forgatókönyvéből, Bácskai Lauro István rendezésében, tehetséges gyerekek és pompás színészek összefogásával készült film a műfaj legjavához tartozik. *„A gyermekkor csodavilágát"* idézte Bagaméri úr és *„A költészet játékai"* című műsor.

Hunyadi Sándor csodálatos fogékonysággal ábrázolta korának két világát. A szinte elkülönített hotel-szanatóriumban, a gazdagok birodalmában puha szőnyegek fogják föl a halk lépteket, finoman hullik a szó, mosollyá szelídülnek az indulatok. „Kint" alázatos tiszteletem, vezérigazgató úram" van, meg filléres kenyérgond, megalkuvás, elpiszkolt szerelem, harmadosztály. Mihályfi Imre rendező, Halász Mihály operatőr együttműködésüknek köszönhető az utóbbi idők egyik legszebb filmkölteménye. Szerepet kaptak az életünket övező tárgyak, az apró mozdulatok, neszek, zajok, rebbenések. Felejthetetlen képsorokban mutatta Halász Mihály a hófüggönyben, a fekvő, üldögélő betegek szemében lebegő kinti mozgó világot. Nagy élmény volt, igaz könnyeket csalogató. Esztergályos Cecília, Kertész Péter és Szabó Ildikó kiválóan oldotta meg szerepét.

Szerencsére a *„Téli sport"*, *„Az élet szerelmese'*, a *„Tündér Ilona'*, a *„IX. szimfónia"* minősíti az idei karácsonyi műsort és nem *„Az én kabarém"* és az *Örökzöld fekete-fehérben"* című zagyvaság.

A két folytatásban sugárzott néző-bosszantó „örökzöldség" a legnagyobb jóindulattal sem tekinthető műalkotásnak, így e rovatban tulajdonképpen meg sem említhetnők. Bevallom, csak kötelességből néztem-hallgattam végig, s kimondhatatlanul sajnálom az elvesztegetett időt.

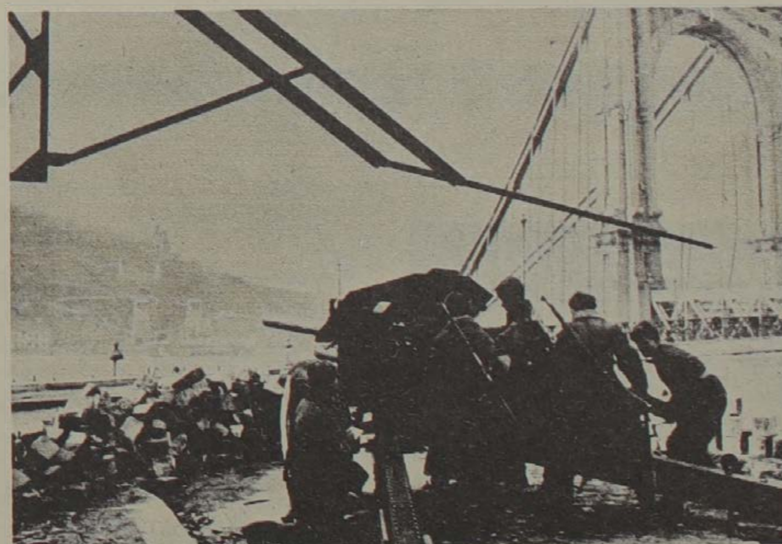
„Ez így nem mehet tovább", mondá dr. Tiller Géza jogász és menedzser. Mi is amondók vagyunk és hozzátesszük: „Álljon meg a menet!". Még a békességes karácsonyi hangulatban is azt javasoljuk, hogy nézzék meg: kik és milyen meggondolásból menedzselték ezt a zenés tévéfilmet. Mi legyen a büntetésük? Jövőre külön vetítsék le számukra Ádám Oszkár le- és föltűnését. Kétszer! Úgy köll nekik! Az enyhítő körülményekre való tekintettel a közreműködő színészek csak egyszer tekintsék meg, hogy mihez adták a nevüket. Lesz közülük, ki előveszi azt a bizonyos zsebben lévő kendőt, hogy eltakarja arcát.

Heltai Nándor

A gyűrű bezárult!

Harminc évvel ezelőtt, 1944 decemberében a szovjet csapatok elérték Budapestet. Mintegy három hónapja már harcok dúltak hazánk területén. A szovjet csapatok, amelyek a Debrecen—Arad vonalat lendületes előnyomulással érték el, három nap alatt mintegy száz kilométert haladtak előre, és a főváros határában a fasiszta csapatok heves ellenállásával találkoztak. A hitlerista hadvezetés célja az volt, hogy a Duna vonalánál erős védelmi vonalat építsen ki, és megállítsa a szovjet csapatok előnyomulását. Az október elején indult felszabadító hadműveletben Debrecen térségében már részt vettek a román csapatok is, Jugoszlávia területén pedig Belgrád felszabadítása után a jugoszláv népi felszabadító hadsereg és az I. bolgár hadsereg csapatai vágták el a még ott levő jelentős német erőket. Időre volt azonban szükség, hogy a szovjet csapatokat a Budapest felé vezető irányba átcsoportosítsák, miközben szüntelen gondot okozott a fasiszták ellenállása és minduntalan megismétlődő ellentámadásai kísérlete. A 2. Ukrán Front csapatai kapták azt a feladatot, hogy keleti és északkeleti irányból közvetlenül Budapest irányába törjenek előre, a 3. Ukrán Front csapatait pedig a sikeres belgrádi hadművelet után Jugoszláviából irányították át Magyarország területére, hogy déli irányból közelítse meg a fővárost. A két front összehangolt tevékenysége a fasiszta csapatok elkeseredett ellenállása ellenére eredménnyel járt. December 28-án a 2. és 3. Ukrán Front csapatai Esztergomnál egyesültek, s ezzel teljesen bezárult a gyűrű Budapest körül.

A Budapest térségében bekerített hitlerista csapatok még számottevő erőt képviseltek. Létszámuk mintegy 188 ezer ember volt. Tartós ellenállásra azonban nem lehetett reményük. A főerőktől elvágva megszakadt a hadianyag-utánpótlás, és fogytán volt a harcjárművek üzemanyaga. Ennél is fontosabb tényező volt azonban, hogy a Budapesten körülzárt fasiszta csapatokat ekkor már demoralizálta a hosszú ideje tartó visszavonulás, és az a tapasztalat, hogy a szovjet hadsereg gyűrűjében a sztálingrádi csata óta minden alkalommal a teljes felszámolás volt a fasiszta hadosztályok, hadműveleti csoportok sorsa. A Budapestet minden oldalról körülölelő gyűrű teljes bezárásával kialakult helyzetben ésszerű feltételezés volt, hogy a fasiszta csapatok elfogadják a kapitulációs feltételeket és leteszik a fegyvert. Bár a magyar részről szervezett fegyveres ellenállás — beleértve a Variházi Oszkár parancsnoksága alatt harcoló budai önkéntes ezred tevékenységét is — a hitlerista túlerővel szemben ebben az időben még nem érhetett el számottevő eredményeket, a hitleristáknak ezzel is számolniok kellett volna. A főváros lakossága pedig már értesülhetett arról, hogy 1944 decemberében Debrecenben összeült ideiglenes nemzeti kormány fegyverszüneti egyezményt kötött a Szovjetunió kormányával és hadat üzent a hitleri Németországnak. A fasiszta csapatok parancsnokai ezért sem számíthattak Budapest lakosságának támogatására. A szovjet csapatok parancsnokai mindezek alapján lehetőséget láttak arra, hogy Budapestet és lakosságát megkíméljék az utcai harcok pusztításaitól. December 29-én fegyverletételre szólították fel a körülzárt hitleristákat, és elküldték hozzájuk parlamentereiket. A budai oldalon I. A. Osztapenko kapitány, a pesti oldalon a magyar származású Steinmetz Miklós kapitány kísérelte meg a tárgyalást a hitleristákkal. Osztapenko kapitányt beengedték a német állásokba, tárgyaltak vele, de távozásakor orvul legyilkolták. Steinmetz Miklósra és kísérőire pedig — bár fegyvertelenül és fehér zászlóval közeledtek — tüzet nyitottak, mielőtt elérhették volna a német vonalat. Ez a nemzetközi egyezményeket semmibevevő barbár gyilkosság egyúttal a Budapest felszabadításáért harcoló sok szovjet katona — és a bekerítésben rekedt sok ezer hitlerista — halálát, a főváros lakosainak a több mint másfél hónapos ostrom szenvedéseit is okozta. Fővárosunk elkerülhette volna a vérontást és pusztulást, ha a német fasiszták és magyar cinkosaik belátják helyzetük tarthatatlanságát, s ha nem is humánus megfontolásból vagy nemzeti érdekeinket tisztelve, hanem csupán saját bőrüket mentve elfogadják a parlamenterekkel üzent kapitulációs feltételeket.

A parlamenterek meggyilkolása után a szovjet csapatok minden irányból támadásba lendültek, s megkezdték az utcai harcokban szívósan védekező ellenség felszámolását.

A hitleristák helyi túlerőt képezve, többször megkísérelték áttörni a gyűrűt. P. I. Afonyin tábornok 5. légideszant gárdahadosztályának csapatai például Zámoly térségében tartóztatták fel a hitleristák két gépesített lövészezreddel és száz harckocsival végrehajtott támadását. Különösen heves volt a támadás azon a szakaszon, ahol Korobojnyikov hadnagy százada vonult védelembe. A hadnagy és valamennyi katonája hősi halált halt az egyenlőtlen küzdelemben, de a németek egyetlen harckocsija sem tudott áttörni. Egy másik szakaszon Sz. I. Jermolajev alhadnagy páncéltörőtüzér-alegysége került szembe a lövészek védelmi vonalát áttört tizennyolc hitlerista harckocsival. A páncéltörőtüzér-szakasz közvetlen tűzharcban kilenc harckocsit lőtt ki. Eközben azonban az ellenség megsemmisítette az ágyúkat, s életét áldozta a szakasz valamennyi katonája. Végül Jermolajev alhadnagy is súlyosan megsebesült, s egyedül állt szemben az ellenséges harckocsikkal. Utolsó erejével páncéltörő gránátot ragadott és a közeledő harckocsi alá vetette magát. Halála után a „Szovjetunió Hőse" címmel tüntették ki.

Február 13-án befejeződött a harc Budapestért. A szovjet hadtörténészek elismerően emlékeznek meg arról, hogy a fasiszta csapatok szétzúzásában hősiesen részt vett a budai önkéntes ezred, s ettől a közös harctól számítjuk a magyar—szovjet fegyverbarátság megszületését. A fővárosért vívott harcban, a fasiszták közül 138 ezren kerültek hadifogságba, a többiek elpusztultak. A Budapest felszabadításában részt vett szovjet csapatok tovább indultak, hogy kiverjék az ellenséget Magyarország nyugati területéről is.

Dr. Mészáros Ferenc